

# SPRÁVNÍ PRÁVO I.

přednáška č. 9

## Funkční pojetí VEŘEJNÉ SPRÁVY



PrF MU, duben 2024

© petr průcha

# **VEŘEJNÁ SPRÁVA jako ČINNOST**

*(funkční pojetí veřejné správy)*

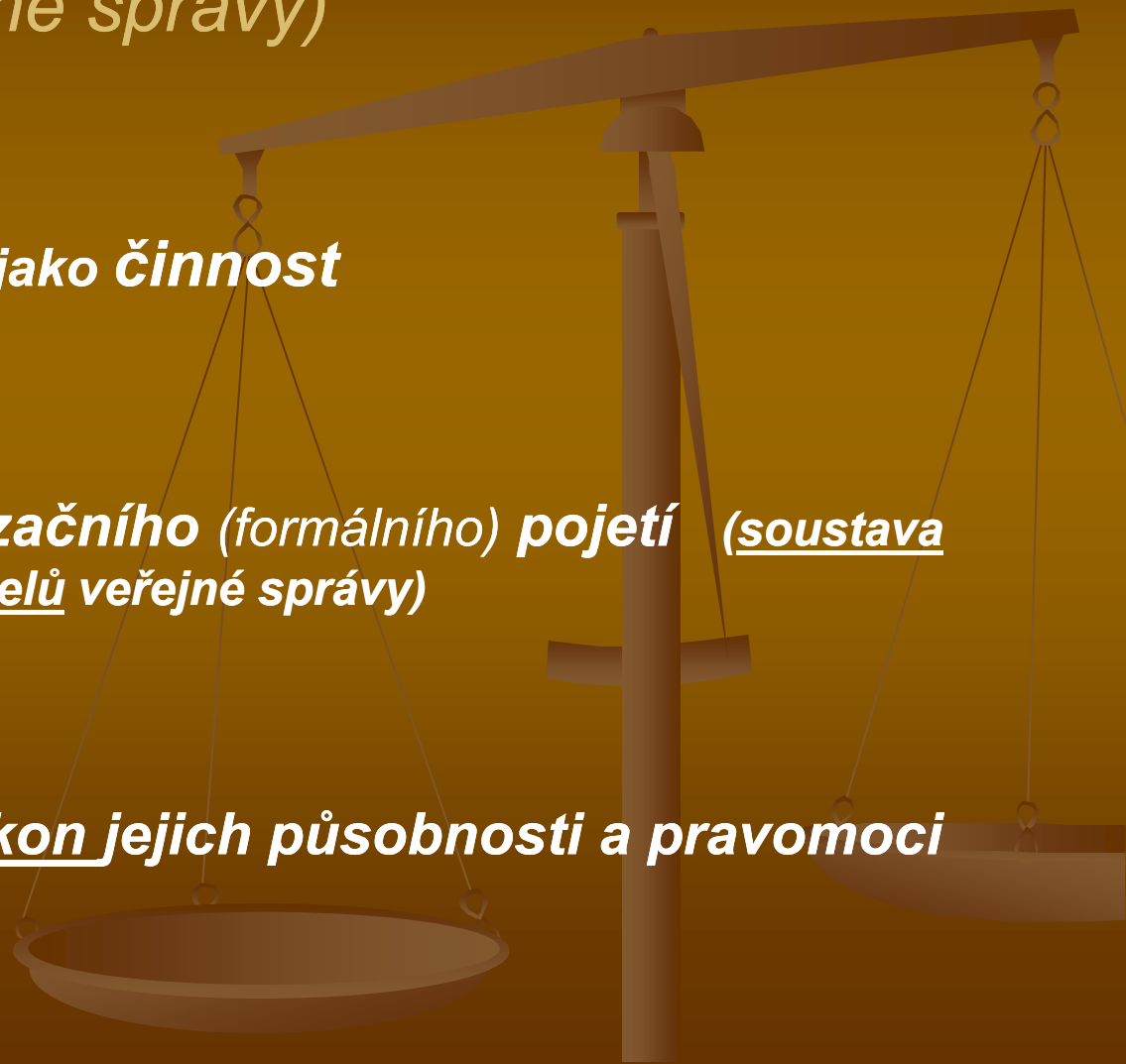
- **Veřejná správa jako činnost**

*na rozdíl*

*od organizačního (formálního) pojetí (soustava subjektů a vykonavatelů veřejné správy)*

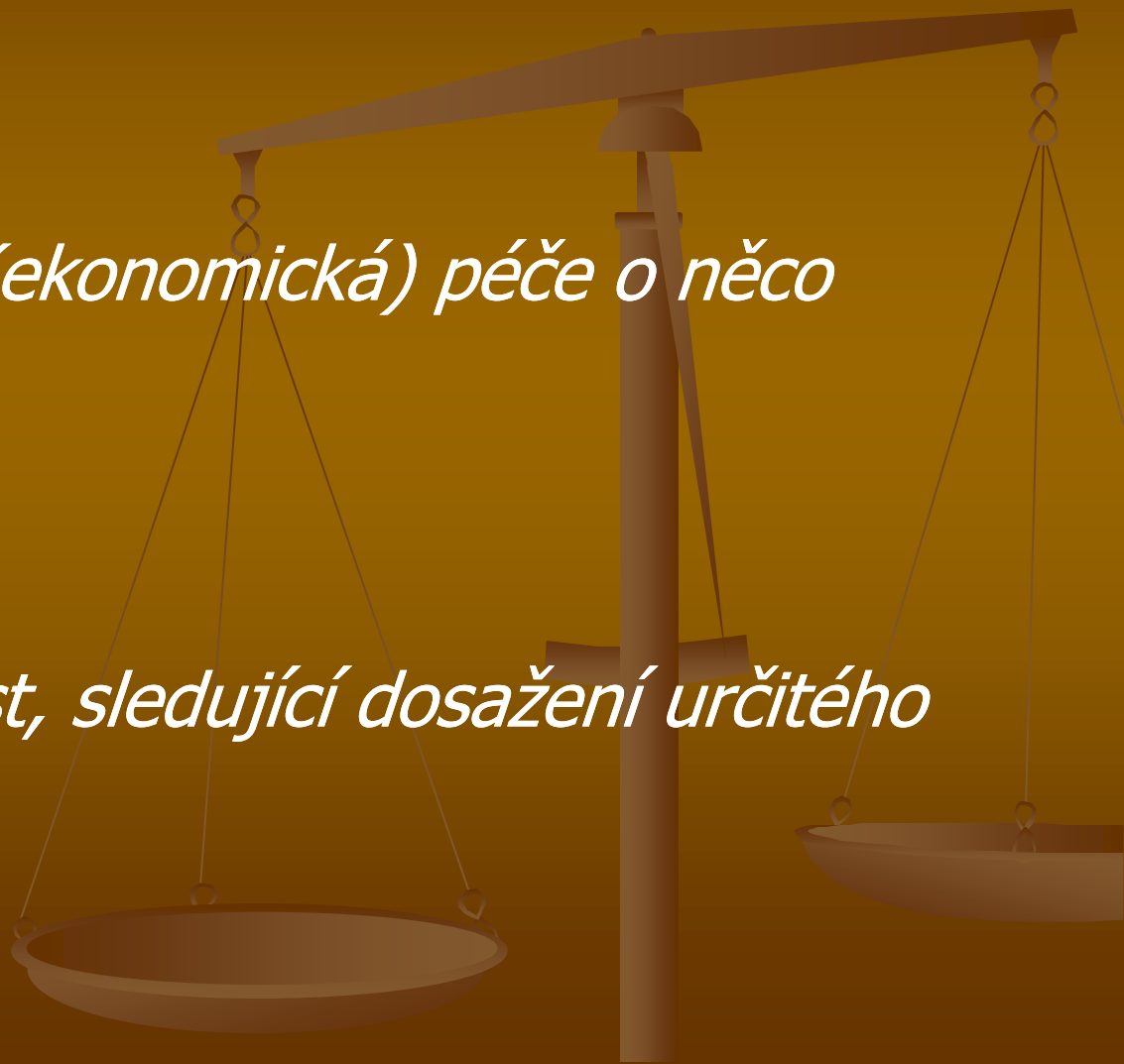
*představuje*

*vlastní výkon jejich působnosti a pravomoci*



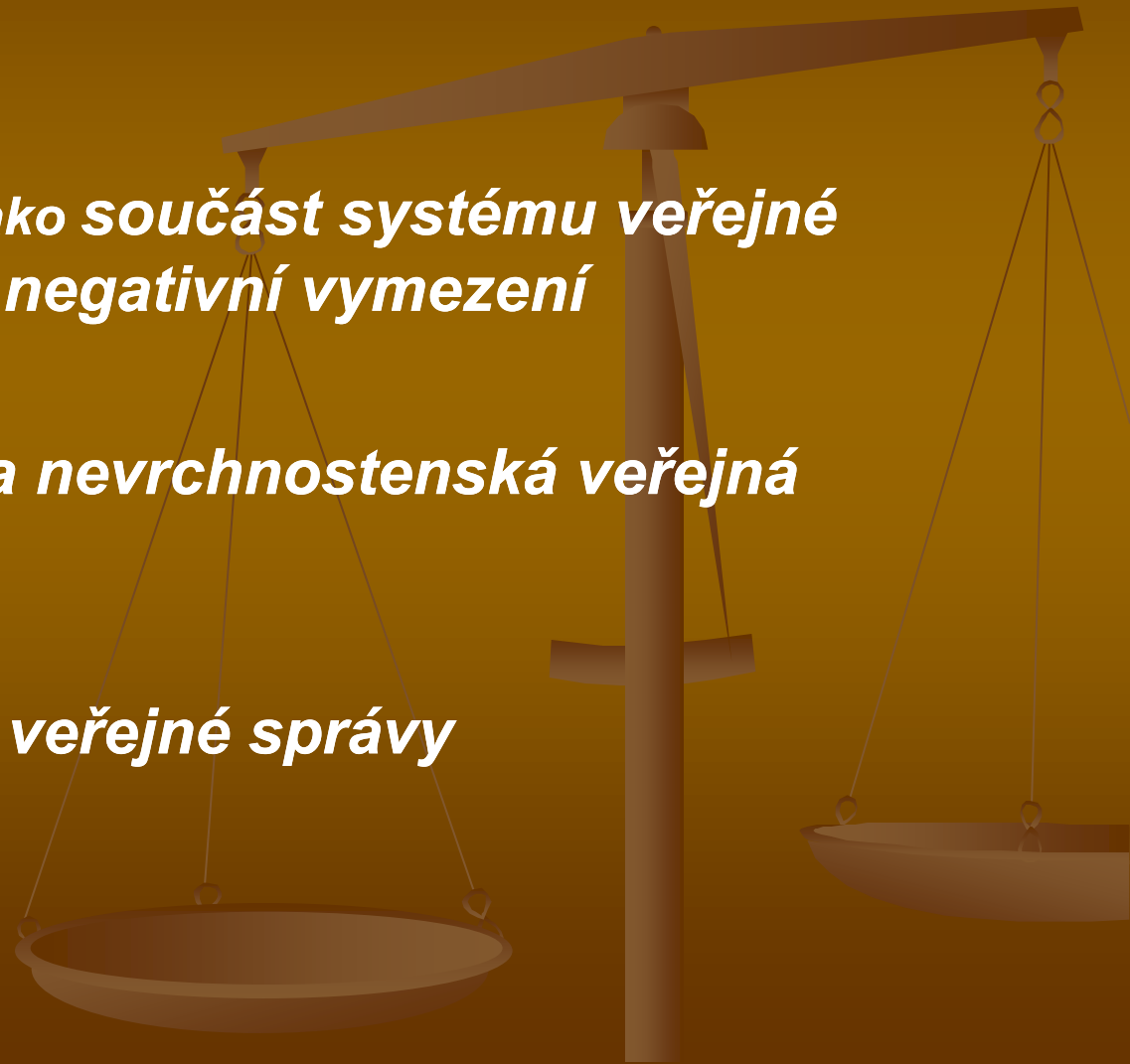
# *Pojem a význam funkčního (materiálního) pojetí veřejné správy*

- *vedení, řízení, (ekonomická) péče o něco*
- *regulace*
- *záměrná činnost, sledující dosažení určitého cíle (účelu)*



# ***Činnost veřejné správy a její charakteristické rysy***

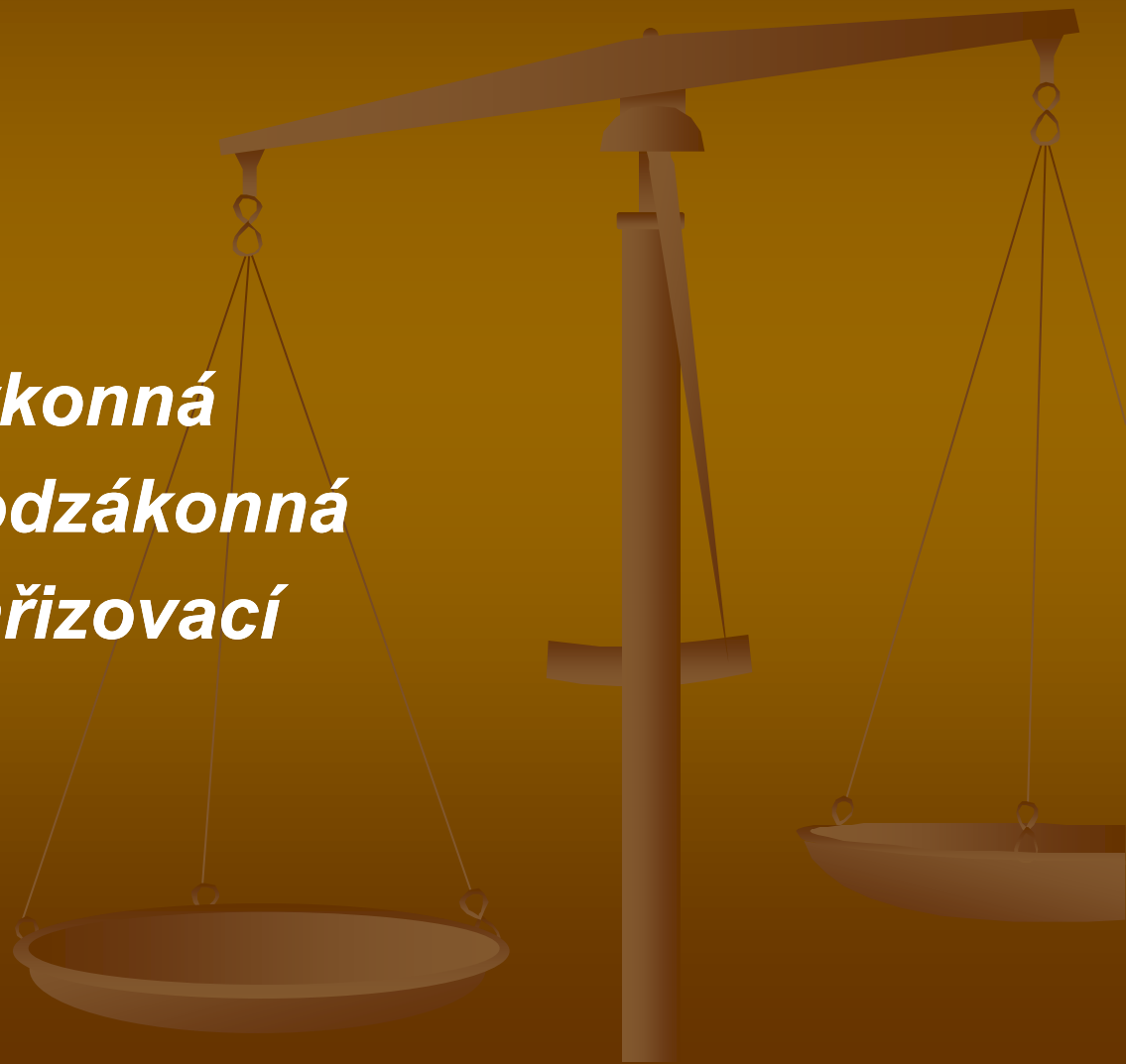
- ***Veřejná správa jako součást systému veřejné moci, pozitivní a negativní vymezení***
- ***Vrchnostenská a nevrchnostenská veřejná správa***
- ***Věcné zaměření veřejné správy***



# *Veřejná správa*

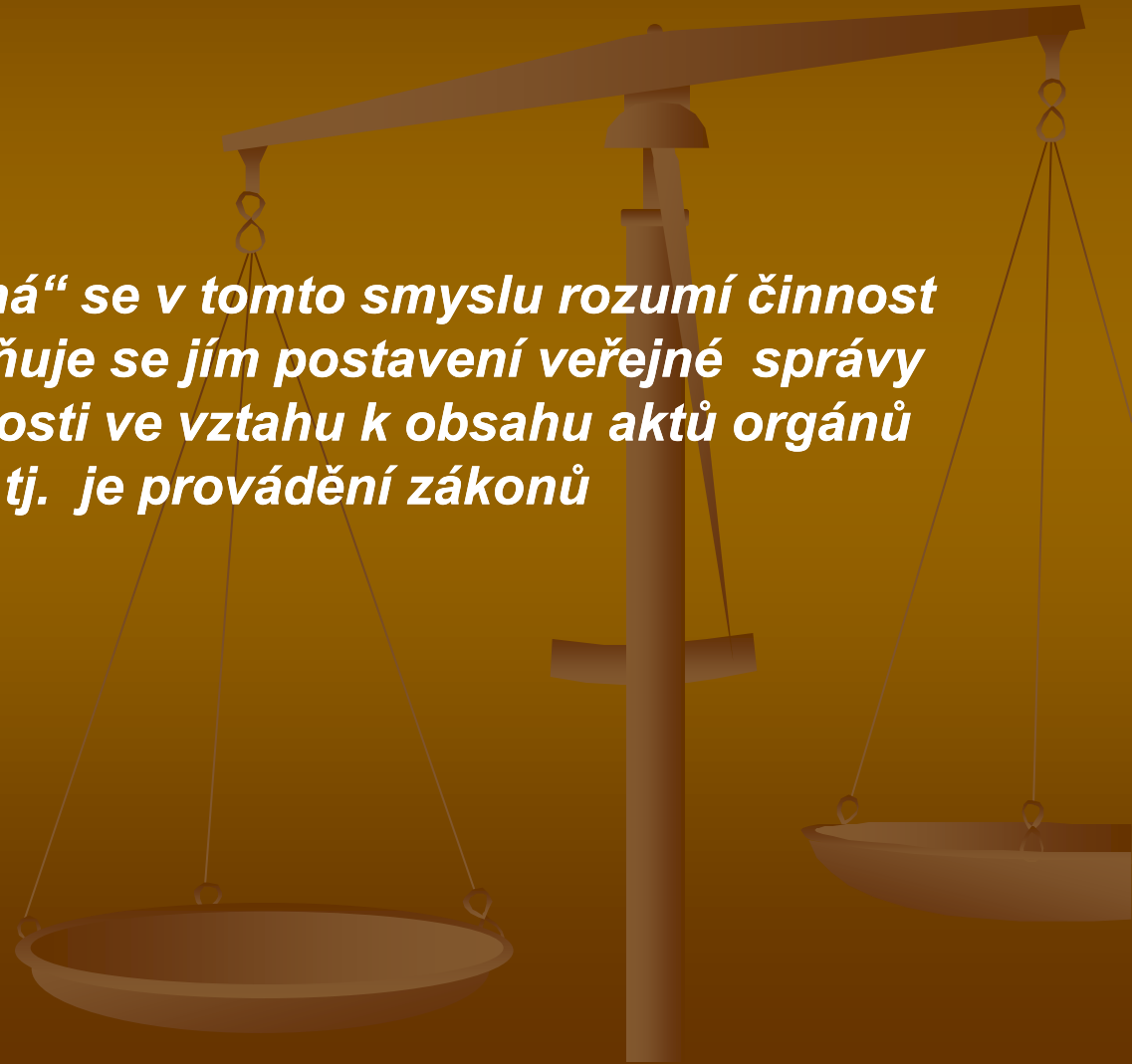
*jako*

- *činnost výkonná*
- *činnost podzákonná*
- *činnost nařizovací*



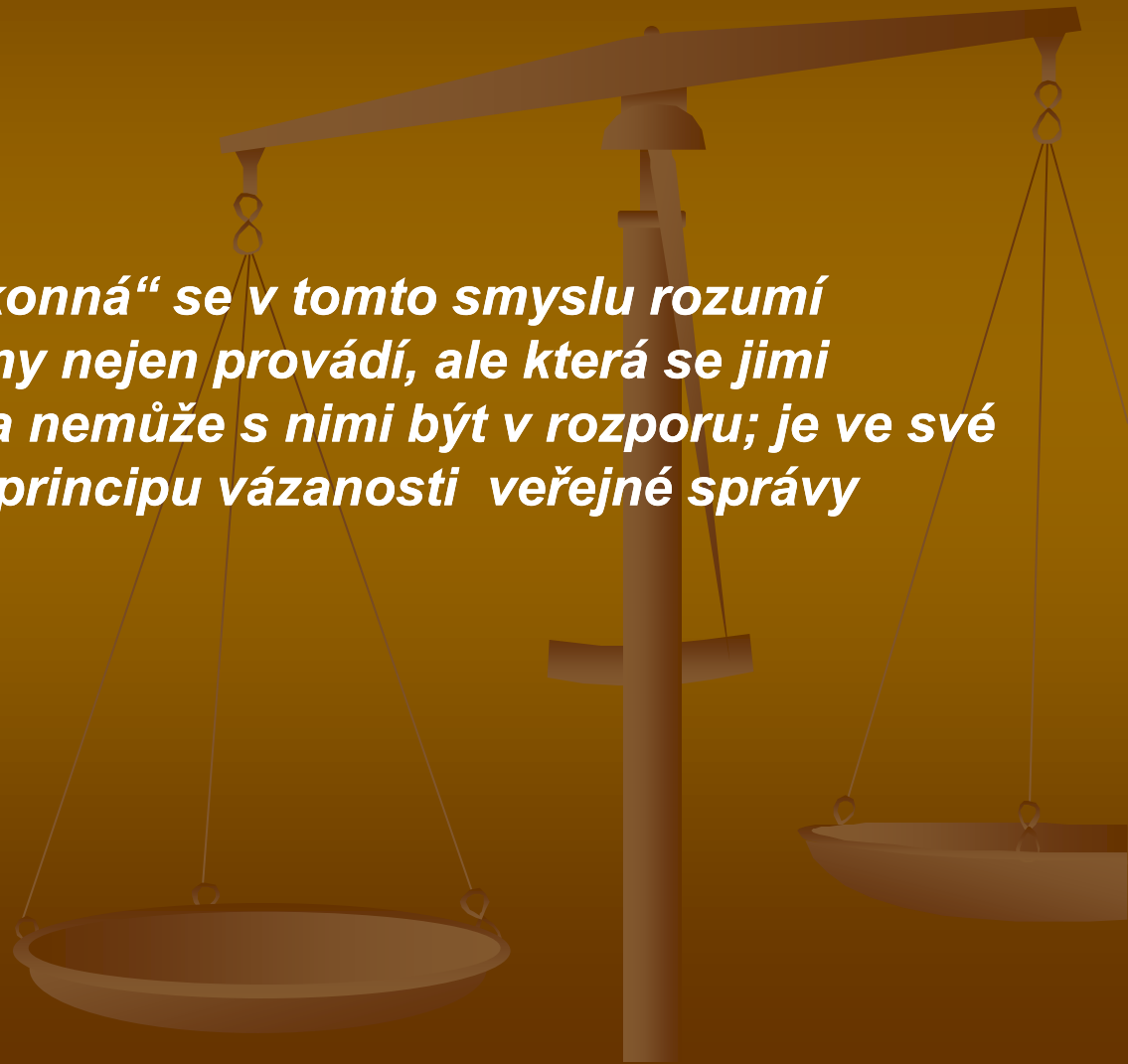
## *aspekt „výkonný“*

- *označením „výkonná“ se v tomto smyslu rozumí činnost prováděcí a zdůrazňuje se jím postavení veřejné správy jako realizační činnosti ve vztahu k obsahu aktů orgánů zákonodárné moci, tj. je provádění zákonů*



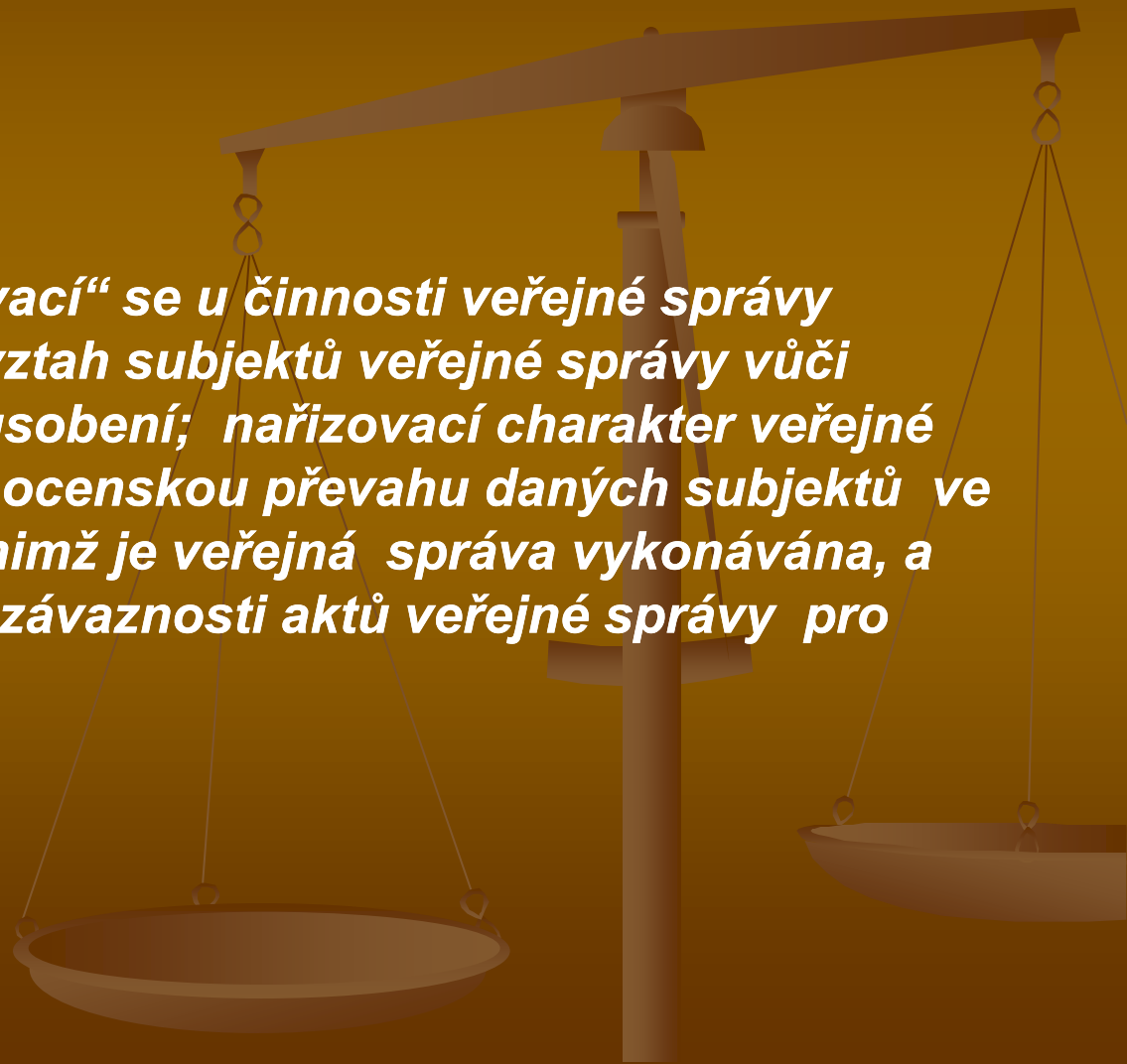
## *aspekt „podzákonný“*

- *označením „podzákonná“ se v tomto smyslu rozumí činnost, která zákony nejen provádí, ale která se jimi současně také řídí a nemůže s nimi být v rozporu; je ve své podstatě projevem principu vázanosti veřejné správy zákony*



## *aspekt „nařizovací“*

- *označením „nařizovací“ se u činnosti veřejné správy především míří na vztah subjektů veřejné správy vůči adresátům jejich působení; nařizovací charakter veřejné správy vyjadřuje mocenskou převahu daných subjektů ve vztahu k těm, vůči nimž je veřejná správa vykonávána, a projevuje se tedy v závaznosti aktů veřejné správy pro jejich adresáty*





# K pojmu „dobrá správa“

- *Pod pojem „dobrá správa“ lze zařadit skupinu požadavků, které si kladou za cíl zajistit kvalitní a řádné fungování veřejné správy v podmínkách a prostředí moderního demokratického právního státu založeného na úctě a respektu k základním právům a svobodám jednotlivců. Tomuto požadavku je věnována značná pozornost, a to jak na úrovni národní, tak i mezinárodní, kde významnou roli sehrála Rada Evropy.*
- *Požadavky kladené na výkon veřejné správy jako dobré správy jsou vyjádřeny i jako pilíře evropského správního práva, přičemž se jedná zejména o:*
  - *spolehlivost, předvídatelnost, otevřenost, transparentnost, odpovědnost, efektivitu, atd.*
- *Pojem „dobrá správa“ není v našem právním řádu legislativně vymezen a definován. Výslovně s ním počítají*
  - *zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů,*
  - *zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů,*
  - *Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů*

*Nicméně tato právní úprava daný pojem nijak nedefinuje a ani se o jeho definici nepokouší. Pouze z jeho existence vychází a pomáhá jej dále naplňovat.*

# STRUKTURA ČINNOSTI VEŘEJNÉ SPRÁVY

**C → Ú → F → M → F**

- **cíle veřejné správy**
- **úkoly veřejné správy**
- **funkce veřejné správy**
- **metody působení veřejné správy**
- **formy činnosti (realizace) veřejné správy**
  - **právní (s pravotvornými účinky)**
  - **neprávní**
- **V cílech, úkolech, funkcích, metodách a formách realizace veřejné správy se také náležitě promítají odlišnosti mezi státní správou a samosprávou.**

# *Cíle a úkoly veřejné správy*

- *Cíle a úkoly veřejné správy v základní rovině vyplývají přímo ze zákonů, jakožto aktů orgánů zákonodárné moci.*
- *Veřejná správa si v určitých situacích dále cíle a úkoly ještě blíže specifikuje ("rozpracovává").*

# *Funkce veřejné správy*

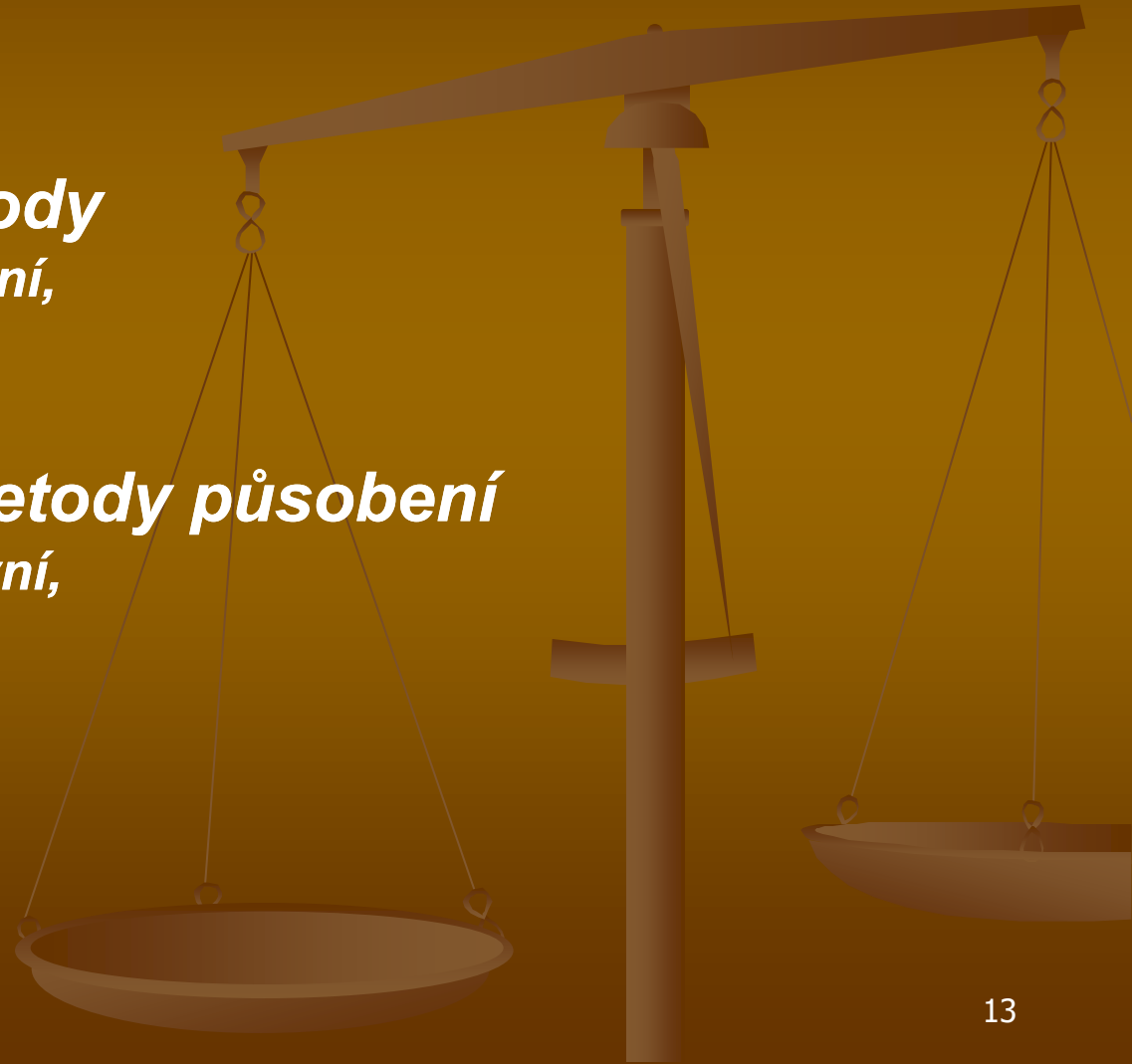
*Funkce korespondují diferencovanému zaměření veřejné správy*

- ***obecné funkce***
  - *funkce organizující, funkce mocenské ochrany*
  - *funkce řízení, funkce regulace*
  
- ***specifické, dílčí funkce (funkce organizačních subsystémů i jednotlivých orgánů veřejné správy)***

*zejména jde o funkce, resp. činnosti :  
plánovací či programovací, ovlivňovací, rozhodovací, kontrolní,  
koordinační, operační, registrační, evidenční, apod.*

# *Metody působení veřejné správy*

- ***obecné metody***
  - *přesvědčování,*
  - *donucování*
  
- ***konkrétní metody působení***
  - *administrativní,*
  - *ekonomické,*
  - *organizační*



# *Projevy funkcí a metod působení v činnosti veřejné správy*

- *mění se povaha, ubývá autoritativní laděnost*
- *výrazněji by mělo být užíváno demonstrace pravomoci (princip potencializace), efektivnější než vlastní činnost*
- *vrchnostenský přístup vlastní činnosti veřejné správy právními normami častěji orientován na předepsání podmínek a vymezení pravidel pro kontrolu*
- *v rozhodovací činnosti ve vrchnostenském přístupu častěji a zřetelněji tzv. povolenostní, resp. oprávněnostní rozhodnutí (souhlasy, povolení, schválení), vedle povinnostních, příkazujících rozhodnutí (ukládajících povinnost k plnění, stanovujících zákaz)*

# SHRNUTÍ, ZÁVĚR

